

MEMO

Komitee/töögrupi nimi:	Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) aastakonverents Eestis Tartus.
Adressaadid:	Eesti Mesinike Liit, lähetuskäskkiri nr. 1-11 kokkuvõtte-aruanne
Aruande koostaja:	Aleksander Kilk, EML juhatuse esimees
Kuupäev:	04.02-06.02.2011
Lehekülgede arv:	3

Lähetuse eesmärk: osavõtt Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) aastakonverentsist, arutelu ja konsultatsioonid osavõtivate maade mesinike liitude esinduste ja juhtidega Euroopa Liidu direktiivide kohase mesindusalase arendustöö raames perioodi 2007 – 2010 rahvuslike mesindusprogrammide täitmise tulemustest 2010.a., eelkõige peamiste tegevussuundade ja meetmete osas, eriti mesindusprogrammide juhtimise alal, samuti järgnenud perioodi 2010 – 2013 programmi raames kavandatud mesindustehnilise arendustöö tegevuskava ja tehnoloogilise ning mesilaste tõuparandusliku arendustöö teemal, samuti Euroopa Parlamendi ja Komisjoni uute mesindusalaste algatuste valguses.

Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) 2011.a. aastakonverents toimus 04.-06.02.2011.a. Eesti Vabariigis Tartus Dorpati hotelli konverentsikeskuses. PBMN osavõtjad olid majutatud samas hotellis.

Reedel, 04.02.2011 algusega kell 19 toimus Dorpati hotelli konverentsikeskuses Põhjamaade ja Baltimaade Mesindusnõukogu PBMN (NBBC) ametlik aastakoosolek. Koosolekul tutvustasid osavõtivate riikide esindajad mesindusalaseid arendustegevusi nii möödunud mesindushooajal kui ka pikema perioodi lõikes. Esindajad on osalenud EL mesindusalases arendustöös Brüsselis COPA/COGECA meerühmas. Tutvustati seal viimastel koosolekutel tõstatatud ja arutatud peamisi teemasid. COPA/COGECA meerühma esimeheks on Euroopa Liidu meeärimeeste esindaja, Soome meepakendusefirma üks juhte Kari Koivulehto. Meerühma viimaste koosolekute peamised aruteluteemad on olnud seotud Euroopa Liidus Parlamendi ja Komisjoni tasemel suurt tähelepanu võitnud arendusaruteludega mesinduse valdkonnas. Selle peamiseks põhjuseks on viimaste aastate suured mesilasperede hukkumised paljudes EL liikmesmaades, nagu ka kogu maailmas, ja sellest tulenev mure mesilaste kui paljude aia- ja põllukultuuride ning looduslike taimekoosluste tolmeldajate arvukuse vähenemise pärast.

Taani, Soome ja Rootsi esindajad tutvustasid Euroopa Liidu uue mesindusprogrammi 2010 – 2013 detailset rakenduskava ja sellega kaasnevat statistilist ja ka finantsilist pingestatust. Ühelt poolt on Euroopa Liidul tõsine soov mesindust toetada ja abistada mesindust seoses mesilasperede suhteliselt suureneva suremuse tõttu ähvardavate raskuste võitmisel. Teiselt poolt on ka Euroopa Liidus majandusraskuste tõttu probleeme vajalike toetusvahendite leidmisel mesinikele ja mesindusprogrammidele. See seondub ka Euroopa Liiduga liitunud Bulgaaria ja Rumeenia suhteliselt suure mesilasperede arvuga, mille tõttu oli oht, et mesilaspere kohta eraldatava toetussumma suurus võib hakata vähenema. Lõpuks saavutati siiski kompromiss ja toetused ei vähenenud. Sealjuures ei kasutanud kõik riigid ära nende eraldatud toetuste summat ja seda oli võimalik teatud ulatuses mõnele teisele riigile umber jagada.

Arutati mesinduse üldist olukorda PBMN-NBBC liikmesmaades ja 2010. mesindusaasta kokkuvõtteid. Samuti tutvustati aasta vältel toimunud PBMN-NBBC ühisaktsioone ja rahvuslikke algatusi.

Arutati järgmiseks perioodiks NBBC juhtriigi ja presidendi valimist. Norra Mesinike Liidu poolse ettepanekuna soovitati valida NBBC juhtorganisatsiooniks järgnevaks perioodiks kuni 2012.a. veebruarini Läti Mesinike Liit. Seda ettepanekut toetasid üksmeelselt kõik NBBC liikmed. Läti Mesinike Liit tegi omapoolse ettepaneku valida NBBC presidendiks sellel perioodil kuni veebruar 2012.a. Läti ML juhatuse esimehe Juris Steiselise, kes on samas ka aktiivne COPA/COGECA meerühma liige Brüsselis. Selle ettepaneku poolt hääletasid kõik kohalolijad. Sellega NBBC ametlik koosolek lõppes.

Laupäeval, 05.02.2011 kell 9.30 algas ja **pühapäeval, 06.02.2011** jätkus NBBC konverents, kus esitati terve rida huvitavaid ettekandeid. Järgnevalt lühiülevaade olulisematest ettekannetest.

Flemming Vejsnes Taani Mesinike Liidust esitas ettekande Taanis mesilasperede talvekadusid ja üldist hukkumist uuriva rahvusvahelise projekti COLOSS tegevustest 2010.a. Taani mesinduses on talvekaod olnud lainelise iseloomuga, kuid ulatunud kuni 35% tasemeni, mida on ohtlikult palju. Oluliseks talvekahjude põhjuseks on varroatoos ja osaliselt ka teised mesilashaigused. Flemming tutvustas ka Taani mesindusstatistikast ja mesinike arvu dünaamikast, samuti 2010.a. realiseeritud mahukast mesinduskursuste projektist. Selle projekti raames korraldati 48 Taani piirkonnas mesinduskursused, mille läbiviimiseks kasutatakse ühtseid õppematerjale. Eesmärgiks on tuua mesindussektorisse uusi noori mesinikke, et tagada mesinduse järjepidevus. Viimastel aastatel ongi märgata mesinduse elavnemist ja ka Taani Mesinike Liidu liikmete arv suurenes 2010.a. ligi 150 mesiniku võrra. Huvitava Taani projektina tutvustati ka tarukaalude võrgustiku tegevust. Taanis on üles seatud 17 erinevas piirkonnas elektroonsed tarukaalud, mis edastavad mõõtetulemused GSM-süsteemi kaudu otse serverisse, kust andmed edastatakse pidevprotsessis veebilehele. Samal veebilehel saab lisaks 17 Taani tarukaalu näitude ja temperatuuriandmetele jälgida ka samu suurusi 16 Norra tarukaalult ja 3 Rootsi tarukaalult.

Mesindusteadlane Rodrigues de Miranda Uppsala Ülikoolist Rootsis tutvustas Euroopa Komisjoni 7-nda Raamprogrammi raames toimuvat Euroopa-ülest mesindusuuringute projekti BeeDoc, millega nende teadlased viimasel paaril aastal on aktiivselt tegelnud. Selles projektis osaleb kokku 11 partnerit 10 riigist ja tegeldakse kokku 9 tööpaketi täitmisega. Iga paketti juhib üks partneritest. Näiteks käsitletakse järgmisi tööpakette: mesilase kui üksiku putuka tervis; mesilaspere tervis; mesilaste genoomika; seire- ja diagnoosivahendid; uued ravivõtted ja – vahendid; teabeedastus ühiskonnale; uued vaated haiguskindluse geenidest. Põhjamaadest on projektis praeguse seisuga osalemas Rootsi Maailikool ja Umea Ülikool, liitumiskava on ka Soome teadlastel.

Seppo Korpela Soome Põllumajandusuuringute Keskusest tutvustas Euroopa COLOSS-võrgustiku tegevust ja eesmärke Soomes. COLOSS-võrgustik (Prevention of honey bee Colony LOSSes) kui koostööprojekt 81 riigi ja 161 individuaaluuriija osavõtul tegutseb perioodil 2008 – 2012 eesmärgiga kaardistada mesilasperede massilise hukkumise riskid ja juhtumid Euroopas ning katseliselt uurida mesilasperede kadude vähendamise võimalusi. Projekti algatamise põhjuseks on 2006.a. USA-st alguse saanud mesilasperede massilise hukkumise ilmingud ning ka mitmetes Lääne-Euroopa riikides viimastel aastatel esinenud väga kõrged talvekaod. Näiteks olid talvekaod 2008.a. Prantsusmaal, Hispaanias ja Taanis kuni 30%. Projekti käigus tehtavate välikatsete üks suundi on uurida mesilaste erineva genotüübi ja looduskeskkonna ning – tingimuste sobivust, valides välja paremini keskkonnatingimustega kohanevad mesilaste genotüübid. Katseid tehakse 16 erineva Euroopas levinud mesilasliiniga ja mesilasrassiga ja 17 erinevas piirkonnas, sealhulgas ka Soomes. Mesilasperedele tehakse ka vitaalsustest ning kontrollitakse nende hügieenilise käitumise geenide aktiivsust, et tõsta mesilaste vastupanuvõimet erinevatele haigustele.

Preben Kristiansen Rootsi Mesinike Liidust andis ülevaate mesilasperede hukkumisest ja sellega seotud põhjustest Rootsis ja teistes Põhjamaades viimastel aastatel. Peale varroatoosi uuringute, mis on kahtlemata oluline talvekadude põhjustaja, uuriti ka viiruste võimalikku kaastoimet mesilasperede hukkumises. Üllatuslikult osutus, et mesilasperedest võetud provides

leidus ligi 100% juhtudest vähesel määral kotthaudme ja musta emakupu viirust, 90% korral deformeerunud tiiva viirust ja umbes 50% juhtudest kramptõve viiruseid. Mesilased ei haigestu ilmselt selle tõttu, et neil on piisavalt tugev immuunsüsteem ja vastupanuvõime viirushaigustele. Tugeva varroatooisnakkuse korral aga mesilaste immuunsüsteemi vastupanu nõrgeneb ja viirused hakkavad nõrgenenud peredes võimust võtma ning peresid hukutama.

Björn Dahle Norra Mesinike Liidust ja **Eva Forsgren** Rootsist Uppsala Maaülikoolist esitasid ettekande Euroopa haudmemädaniku iseärasustest ja selle raske mesilashaiguse ootamatult laialdasest avaldumisest Norras 2010.a. suve teisel poolel. Pärast EHM esimeste kliiniliste haigestumiste ilmnemist Norras kontrolliti hoolikalt kõiki taudikahtlusega pirkondade mesilaid ja leiti kokku ligi 2000 haigestunud mesilasperet. Haiguse edasise leviku vältimiseks haigestunud mesilaspered hukati ja tarud ning muu inventar põletati. Mesinikele maksti Norra riigi poolt mesilaste ja inventari eest kompensatsiooni 75% kahjusumma ulatuses. Olukorda jälgitakse.

Lähetuse ülesanded said täies ulatuses täidetud.